

Program Aktywności Lokalnej „Azory - nasze sprawy”

Planowany obszar działania wraz z diagnozą problemów

Osiedle Azory jest częścią dzielnicy IV Krakowa - Prądnik Biały. Położone ok. cztery kilometry od Rynku Głównego, oddzielone jest od centrum Krakowa linią kolejową E30. Charakterystyczna dla osiedla zabudowa blokowa sprawia, że gęstość zaludnienia jest wysoka, wynosi 22 522 os/km² (źródło: „Wielokryterialna analiza dziesiętnastu osiedli zabudowy blokowej położonych na terenie gminy miejskiej Kraków”, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2011).

Częścią osiedla Azory, która wymaga szybkiej i skutecznej pomocy jest rejon ulic: Stachiewicza, Makowskiego oraz Palacha. Ulice te tworzą jedną trasę od strony południowej ku północnej części Azorów. Granice obszaru wyznaczają:

1. od strony południowej Dzielnica VII – Śródmieście - ulice Wrocławska, Wybickiego,
2. od strony zachodniej wiele małych, zamkniętych uliczek, o zabudowie głównie jednorodzinnej (domków zamieszkiwanych przez osoby prywatne),
3. od strony wschodniej Park Wyspiańskiego oraz liczne osiedla mieszkalne,
4. od strony północnej ulica Opolska.

Wzdłuż ulic Stachiewicza i Makowskiego dominuje zabudowa zwarta. Pomiedzy budynkami przy ulicy Palacha jest więcej przestrzeni oraz łatwiejszy dostęp do terenów zielonych, graniczących z ulicą Opolską.

Łączna liczba osób mieszkających przy ulicach: Stachiewicza, Makowskiego i Palacha wynosi 5368, w tym najwięcej osób zamieszkuje ulicę Stachiewicza (3575), potem w kolejności ulicę Palacha (977) oraz ulicę Makowskiego (816) (źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK). Z danych MOPS wynika, że ponad 6% mieszkańców z ww. obszaru (325 osób) korzysta ze wsparcia Ośrodka. To 2,5% więcej niż średnia w mieście (w 2013 roku objętych pomocą MOPS było ok 3,5 % ogółu krakowian).

Mieszkańcy tych trzech ulic wymagają wsparcia w:

1. rozwiązywaniu trudności jakich doświadczają na rynku pracy związanych z bezrobociem, brakiem stałego zatrudnienia, utrzymaniem pracy,
2. pełnieniu podstawowych ról społecznych (rodzica, sąsiada, obywatela – dane z analizy akt osób korzystających z pomocy MOPS),
3. prowadzonych przeciw nim postępowaniach eksmisyjnych, które zostają wszczęte z powodu nieuiszczenia opłat mieszkaniowych.

W szczególnie trudnej sytuacji są kobiety doświadczające samotnego macierzyństwa, u których powyższe problemy najczęściej współwystępują.

Mieszkańcy ulic Stachewicza, Makowskiego i Palacha dostrzegają swoje życiowe ograniczenia i deklarują współpracę z pracownikami socjalnymi. Można również liczyć na potencjał społeczny w związku z wysoką motywacją (84% mieszkańców deklaruje motywację do wspólnych działań) i chęcią mieszkańców do podjęcia pracy na rzecz własnego środowiska lokalnego („Bezpieczeństwo w Krakowie. Raport z badań”, 2008, Uniwersytet Jagielloński).

Bez zewnętrznego wsparcia potencjał społeczności nie zostanie wykorzystany. Społeczność jest słabo zorganizowana i zintegrowana. Jedynie część osób zamieszkuje na stałe na wskazanym obszarze. Pozostali mieszkańcy to najczęściej studenci wynajmujący lokale, nie związani z mieszkańcami w inny sposób, niż wspólne miejsce zamieszkania. Tworzeniu więzi nie sprzyja także brak na omawianym obszarze i w najbliższej okolicy odpowiedniego miejsca, które gromadziłoby mieszkańców, a w którym mogliby zgłaszać swoje problemy i otrzymywać stosowną pomoc i wsparcie w ich rozwiązywaniu.

Analiza omówionych uwarunkowań wskazuje na szansę powodzenia działań wspierających społeczność lokalną w samoorganizowaniu się, tworzeniu ruchów samopomocowych oraz potrzebę promowania pozytywnych postaw prospołecznych i obywatelskich.

Opis grupy docelowej i planowane wobec niej działania

Głównym adresatem Programu będą członkowie 160 rodzin z ulic Stachowicza, Palacha i Makowskiego korzystających z pomocy MOPS, w których proces wychowania dziecka jest zakłócony. Spośród tych rodzin 33 to rodziny niepełne, 67 - wieloproblemowe, 9 - rodziny z problemem przemocy, 51 – rodziny z dziećmi, objęte pracą socjalną, wsparciem asystentów rodzinnych i specjalistów pracy socjalnej (dane własne MOPS – baza POMOST).

Odpowiedzialność za wychowanie dzieci w ww. rodzinach spoczywa zwykle na ich matkach. A te często nie mają wzorów prawidłowego wychowywania i zajmowania się dziećmi. Posiadają niskie umiejętności pielęgnacyjne (higiena dzieci, zdrowie, żywienie) i wychowawcze (nieadekwatne metody wychowawcze lub ich brak, brak konsekwencji, nieznanie potrzeb dzieci, ograniczone rozeznanie czynników stymulujących rozwój intelektualny /społeczny /fizyczny dzieci). Często także nie oczekują pomocy instytucji w tych kwestiach. Z badań przeprowadzonych przez Biuro Badań Społecznych „Obserwator” w listopadzie 2009 r. wynika, że ponad 70% matek nie oczekuje innej pomocy społecznej, aniżeli pomoc finansowa, pomimo że muszą samodzielnie uregulować sytuację prawną dzieci, oraz podjąć działania konieczne do ich utrzymania i rozwoju. Pracownicy socjalni dostrzegają, że najważniejszym problemem tych rodzin jest nie tylko trudna sytuacja materialna, ale też sytuacja w środowisku zamieszkania. Nadal w opinii społecznej istnieje stereotyp samotnej matki: bezradnej, zaniedbanej, nie mającej zainteresowań, nie prowadzącej aktywności poza domem. Wynikać to może z niskiej świadomości badanych, ale także braku wiedzy na temat oferty MOPS, skuteczności pomocy psychologicznej czy prawnej. Można wysnuć wniosek, że kobiety nie czują mocnego wsparcia instytucji niosących pomoc w przypadku problemów socjalnych. Konieczne wydaje się być prowadzenie działań

edukacyjnych skierowanych zwłaszcza do tej grupy społecznej, z racji jej dużego potencjału oraz możliwości.

Celem głównym Programu jest wzmocnienie potencjału mieszkańców, w szczególności kobiet wychowujących dzieci poprzez ich aktywizację i integrację społeczną tak, aby podejmowały skuteczne działania prowadzące do minimalizacji ich życiowych problemów.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie mieszkańców zamieszkałych przy ul. Stachiewicza, Palacha, Makowskiego, w szczególności samotnych kobiet w pełnieniu różnych ról społecznych.
2. Zaangażowanie ww. mieszkańców w działania samopomocowe.
3. Stworzenie lokalnego miejsca integrującego społeczność.

W ramach działań Programu zaplanowano:

1. Organizację usług wspierających animację lokalną.
2. Organizację poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych.
3. Organizację wolontariatu.
4. Organizację treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
5. Organizację poradnictwa specjalistycznego.
6. Uruchomienie siedziby PAL na terenie dzielnicy IV Krakowa.

Rezultaty:

1. Rezultaty twarde:

- 1) Opracowana pogłębiona diagnoza mieszkańców oraz mapa potrzeb mieszkańców z ulic: Stachiewicza, Palacha oraz Makowskiego.
- 2) Uruchomienie Punktu Informacji Obywatelskiej.
- 3) Zrealizowany cykl spotkań mieszkańców na terenie objętym Programem.
- 4) 1500 mieszkańców posiada informację o działaniach Programu.
- 5) 75 mieszkańców uczestniczy w Programie.
- 6) Powstaje grupa samopomocowa dla samotnych matek.
- 7) 30% uczestniczek ukończy warsztaty kompetencji i skorzysta z poradnictwa indywidualnego lub grupowego.

2. Rezultaty miękkie:

- 1) 15% uczestników Programu nabywa poczucie sprawczości w zakresie własnych spraw życiowych oraz możliwości podejmowania działań na rzecz innych.

- 2) U 30% mieszkańców wzrasta zaufanie do instytucji pomocowych i umiejętność korzystania z pozafinansowej oferty pomocowej instytucji.

Planowany czas i ramowy harmonogram realizacji Programu:

01.2014r. - 06.2014r. – pogłębienie diagnozy środowiska
01.2014r. - 04. 2015r. – rekrutacja uczestników
01.2014r. - 06.2015r. – praca z mieszkańcami
06.2015r. - zakończenie Programu w projekcie „Pora na aktywność”.

Źródła finansowania

Program Aktywności Lokalnej „Azory-nasze sprawy” został ujęty w budżecie projektu systemowego „Pora na aktywność”. Działania będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Podział odpowiedzialności za realizację Programu

Za organizację i realizację Programu będzie odpowiadał animator lokalny, który w ramach swoich zadań będzie odpowiedzialny bezpośrednio przed Kierownikiem Filii nr 2 MOPS. W ramach Programu zadania realizowane będą przez specjalistów tj.: psychologów, pracowników socjalnych, doradcę zawodowego przy wsparciu animatorów lokalnych. Animatorzy lokalni będą odpowiedzialni za działania w środowisku organizację działań środowiskowych i z zakresu aktywnej integracji. Reguły i procedury komunikowania się oraz zasady obiegu i archiwizowania dokumentów w ramach programu będą zgodne z regulaminem organizacyjnym MOPS. Animatorzy lokalni współpracować będą również z pracownikami socjalnymi MOPS, którzy zajmują się bezpośrednio sprawami świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzeniem pracy socjalnej dla mieszkańców obszarów objętych oddziaływaniami Programu.